

**MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON
TILINPÄÄTÖS
2020**

Sisällysluettelo:

1. Toimintakertomus	4
1.1. Johdon katsaus	4
1.2. Vaikuttavuus	6
1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus.....	6
1.3. Toiminnallinen tehokkuus	7
1.4. Tuotokset ja laadunhallinta	8
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	8
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	14
1.6. Tilinpäätösanalyysi	15
1.6.1. Rahoituksen rakenne	15
1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen	17
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma.....	18
1.6.4. Tase	18
1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma	22
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	22
1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	22
2. Tuotto- ja kululaskelma	23
3. Tase	24
4. Rahoituslaskelma	25
5. Liitetiedot	26
6. Allekirjoitukset	38

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)

Maatalouden kehittämisrahaston tarkoituksena on parantaa maatilatalouden rakennetta, edistää maaseutuelinkeinoja, parantaa maaseudun elinolosuhteita ja toimeentulomahdollisuuksia.

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)
Hallinnonala
Maa- ja metsätalousministeriö
Säädöserusta
Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta (657/1966)
Varojen muodostuminen
Määrärahasiirto valtion talousarviosta, lainojen korot ja lyhennykset
Varojen käyttö
Investointi- ja muut avustukset, valtioneuvokset
Johtokunta 1.1.2020-31.12.2020
Minna-Mari Kaila (pj), Sari Forsman-Hugg, Jyri Inha, Sanna Koivumäki, Marjatta Koskinen, Juha Lappalainen, Jonas Laxåback, Esko Leinonen, Mika Saari

Tunnusluvut, M€	2020	2019
Tuotot	6,90	4,90
Kulut	76,50	44,70
Varoja käytettävissä	226,60	116,00
lainojen korot ja lyhennykset	7,90	12,00
siirto talousarviosta	166,80	0,00
edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat	48,60	99,50
muut tulot	1,40	1,30
Taseen loppusumma	411,30	316,60
josta pitkäaik. lainasaamiset	18,70	23,70
Taseen ulkopuoliset vastuut	132,00	129,20
Menoja sidottiin	109,40	67,30
josta avustuksia	99,50	57,60
Investointiavustuspäätöksiä, kpl	2 454	1 427

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuosi 2020 oli maatilatalouden kehittämisrahastosta (Makera) kokonaan kansallisesti rahoitettavien maatilainvestointeja koskevien tukijärjestelmien osalta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toimeenpanon vilkkain vuosi. Maaseutuohjelman rahoituskehystä on käytetty rakennetoimenpiteissä etupainotteisesti, jotta ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen kotiutus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että maaseutuohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa investointiavustusten rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja rahoitukseen käytetään valtion talousarvion momenttia. Rahoituskauden loppua kohden investointikohteita siirretään yhä enemmän Makerasta rahoitettaviksi. Tällä varmistetaan EU-rahoituksen kotiutus rahoituskauden sääntöjen vaatimassa ajassa ja tukiohjelman mahdollisimman täysipainoinen toteuttaminen.

Ohjelman toimeenpano käynnistyi vuonna 2015 hieman arvioitua hitaammin, joten vuoteen 2018 asti on ollut tarkoituksenmukaista pitää investointien rahoitus vahvasti Euroopan unionin osaksi rahoittamana. Vuonna 2018 katsottiin tarpeelliseksi aloittaa investointikohteiden rahoituslähteiden väliset siirrot kokonaisrahoituksen tasapainottamiseksi ja ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Investointikohteiden rahoituslähteiden välisiä siirtoja jatkettiin vuonna 2019 ja vuonna 2020 suurin osa tuettavista investoinneista rahoitettiin kokonaan kansallisesti Makerasta.

Maatalouden investointitukea voi hakea jatkuvasti. Päätökset tehdään valintamenettelyyn perustuen varojen puitteissa tukijaksoittain, joita kertomusvuonna oli neljä. Makeran muu toiminta, kuten tutkimus- ja kehittämishanketoiminta, tilusjärjestelyihin liittyvä maanhankinta sekä peruskuivatustoiminnan rahoittaminen jatkuivat tilikautena aiempien vuosien kaltaisena.

Makerasta myönnettiin avustuksia yhteensä noin 99,52 miljoonaa euroa. Yhteensä Makeran varoja sidottiin kertomusvuonna 109,44 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevia varoja kertyi 226,59 miljoonaa euroa, kun varoihin lasketaan mukaan vuodelta 2019 siirtyneet sitomattomat varat.

Makeran toiminnassa varauduttiin maaliskuussa 2020 ennakoivasti Covid-19 pandemiasta mahdollisesti maatalousyrittäjille aiheutuvien maksuhäiriöiden ja muiden taloudellisten haittojen minimoimiseksi. Jo silloin joidenkin tuotantosuuntien oli raportoitu joutuneen likviditeettikriisiin koronaviruksesta aiheutuvien markkinahäiriöiden vuoksi. Maksuvalmiuden hoitamiseksi jouduttiin joissain tapauksissa ottamaan käyttöpääomailainoja, joita varten osa yrityksistä tarvitsi valtiontakausta. Laki valtioneuvostosta maatalojen maksuvalmiuslainoille (232/2019) mahdollisti nopean reagoimisen ja lain mahdollistamia valtiontakauksia myönnettiin Makerasta 14,2 miljoonaa euroa 17,8 miljoonan euron lainapääomalle. Makeran varoin katetaan myös mahdolliset valtion maksettaviksi jäävät takausvastuut. Rahoituksen käyttötarkoituksesta johtuen maksuvalmiuslainoille myönnettävien valtiontakausten riski on korkeampi kuin rakennetukilain mukaisissa investointilainoissa varten myönnettyissä takauksissa.

Covid-19 pandemian vaikutukset maatalouteen ovat osoittautuneet melko lieviksi. Maataloustuotanto, jalostus ja elintarvikkeiden kauppa sujui Suomessa ja EU:n alueella riippumatta poikkeustilanteesta. Ongelmia on ollut pitkälle jalostettujen tuotteiden kohdalla, koska elintarvikkeiden kulu on poikkeusoloissa painottunut enemmän päivittäistavaroiden kulutukseen esimerkiksi ravintolaruoan sijaan. Lisäksi tietyt erityisalajat, kuten turkistuotanto, ovat kärsineet pandemiasta.

Makeran käyttösuunnitelma vuodelle 2021 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2025 hyväksyttiin rahaston johtokunnassa lokakuussa 2020. Vuonna 2021 on Makeran käyttösuunnitelmassa osoitettu sijoitusmenoihin 2,65 miljoonaa euroa ja kulutusmenoihin 29,75 miljoonaa euroa vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaisten menojen ollessa kokonaisuudessaan 32,40 miljoonaa euroa.

Valtion vuoden 2020 talousarvioon sisältyi 90,3 miljoonan euron määräraha Makeraan tehtävää siirtoa varten, mikä mahdollisti vuoden 2019 hallituksen linjauksen maatalouden investointituen pysymisestä vuoden 2018 tasolla. Tästä 90,3 miljoonan euron määrärahasta oli rahaston pääomitus- ta 58,3 miljoonaa euroa, pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaista lisäpääomitusta oli 31 miljoonaa euroa ja miljoona euroa porotalouden investointeihin tarkoitettua osuutta. Valtion vuoden 2020 toiseen lisätalousarvioon sisältyi 6,5 miljoonan euron määräraha, jolla varaudutaan Makeran varoista myönnettävien valtiontakausten takausvastuiden lisääntymiseen ja mahdollisesti lisääntyviin takaustappioihin. Valtion vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioon sisältyi 70,0 miljoonan euron määräraha, joka oli osoitettu maatalouden investointien turvaamiseen (vuodelle 2020 yhteensä 5,0 miljoonaa euroa ja vuodelle 2021 yhteensä 65,0 miljoonaa euroa). Yhteensä vuonna 2020 Makeraa pääomitettiin 166,8 miljoonalla eurolla.

Parhaillaan Euroopan unioni on valmistelemassa uutta, vuosia 2023-2027 koskevaa rahoituskautta, jonka myötä uudistuvat Euroopan unionitason säädökset sekä monivuotinen rahoituskehys. Rahoituskausien välissä on siirtymäkausi vuosina 2021 ja 2022. Vuoden 2021 osalta hallitus on linjannut: ”Hallituksen tavoitteena on turvata mahdollisuudet maatalouden rakennetukien maksamiseen vuoden 2020 tasolla nykyisen rakennetukijärjestelmän soveltamisen ajan pääomittamalla maatilatalouden kehittämisrahastoa (Makera). Uuden rahastokauden tukijärjestelmäkokonaisuuden rahoituksesta päätetään erikseen.”

Luonnonvarakeskus (Luke) on tehnyt selvityksen Makeran uudistamisesta (Luken tutkimus 47/2020). Selvitystyössä tarkastellaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti Makeran tulevaisuuden vaihtoehtoja ja selvitetään rahaston toiminnan avoimuutta, kriteeristöä, vaikuttavuuden mittausta ja raportointia sekä johtokunnan kokoonpanoa. Selvityksen tekijät ovat esitelleet keskeisiä tuloksia maa- ja metsätalousministeriölle ja Makeran johtokunnalle. Makeran uudistamistyötä on jatkettu maa- ja metsätalousministeriössä huomioiden selvityksen havainnot ja kehittämisisideat.

Rahaston nykyisen johtokunnan toimikausi alkoi vuoden 2020 alusta.

Johtokunnan kokoonpano oli vuoden 2020 lopussa seuraava:

Puheenjohtaja		Varapuheenjohtaja	
osastopäällikkö	Minna-Mari Kaila	johtaja	Sari Forsman-Hugg
Jäsenet		Pysyvät asiantuntijat	
lainsäädäntöneuvos	Jyri Inha	toimitusjohtaja	Sami Iltanen
maatalousylitarkastaja	Sanna Koivumäki	taloustarkastaja	Virpi Myllykoski
talousylitarkastaja	Marjatta Koskinen	yksikön päällikkö	Jyrki Pitkänen
tutkimuspäällikkö	Juha Lappalainen	yksikönjohtaja	Henrik Nuutila
toiminnanjohtaja	Jonas Laxåback	johtaja, maa- ja metsätalousasiakkaat	Teppo Pöllänen
yksikönjohtaja	Esko Leinonen		
lainsäädäntöneuvos	Mika Saari		
Johtokunnan sihteeri			
erityisasiantuntija	Aulis Kuusela		
maatalousekonomisti	Saara Meurasalo		

Makeran johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Rakennetukien ensisijaisena tavoitteena on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn turvaaminen. Makeraan on osoitettu merkittävä määrä lisärahoitusta, jolla turvataan tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostetaan erityisesti ympäristön tilaa, eläinten hyvinvointia sekä uusiutuvan energian käyttöä edistävien investointien rahoitukseen.

Maatilojen, erityisesti kotieläintilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen varsin nopeana. Maatalouden rakenteen ja tuottavuuden kehittämisessä investoinnit ovat ratkaisevassa asemassa. Investoinneilla korvataan tuotannosta poistuvaa kapasiteettia, jotta turvattaisiin kotimainen elintarviketuotanto. Samalla kun siirrytään entistä ajanmukaisemman ja tehokkaamman teknologian käyttöön, voidaan myös parantaa tuotannon tehokkuutta, työn tuottavuutta, eläinten hyvinvointia ja yrittäjän jaksamista huomioiden entistä laajemmin ympäristöasiat ja esimerkiksi panostaa uusiutuvan energian käyttöön. Suuntaamalla tukea investointeihin tuki ohjautuu tulevaisuuteen panostaville ja toimintaa aktiivisesti kehittäville tiloille.

Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt lähes ennallaan. Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen *Maatalouden rakennekehitys ja investointitarve vuoteen 2030* (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 19/2017) mukaan maatalouden investoinnit ovat moottori, joka pitää maatalouden tuottavuuskasvun, elinkelpoisuuden ja tuotannon kokonaismäärän käynnissä. Investointien hiljentyessä nämä tekijät kääntyvät vähitellen laskuun ja vaikuttavat viimeistään muutaman vuoden viiveellä myös elintarviketeollisuuden kotimaisen raaka-aineen saantiin. Investointiavustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa investoinneista jäisi tekemättä ilman avustusta. Samalla on keskeistä varmistua siitä, että avustukset kohdentuvat pitkäkestoisiin ja tarkoituksenmukaisiin investointeihin.

Makerasta myönnettävä tutkimus- ja kehittämisrahoitus muodostaa olennaisen osan ministeriön sitomattomasta tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta. Tutkimus tuottaa tietoa ja innovaatioita maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämiseksi ja poliittisen päätöksenteon tueksi. Viime vuosina Makerasta myönnettävän tutkimusrahoituksen käytännön vaikuttavuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Vaikuttavuuden varmistaminen lähtee jo hakujen painopisteiden valinnasta. Hankkeilta edellytetään loppuraportoinnin yhteydessä myös toimintasuosituksia ("Policy brief"). Hankkeiden arviointi- ja valintaprosessissa on korostettu hankkeita, joissa yritykset ovat mukana, ja joilla on selvä kytkentä käytännönläheiseen kehittämiseen. Näin hankkeiden tulokset saadaan vietyä nopeasti ja tarkoituksenmukaisesti käytäntöön.

Rahoituksen avulla osallistutaan muiden keskeisten kansainvälisten rahoittajatahojen (EU:n ja pohjoismaisten rahoittajien väliset verkostot) kanssa laajoihin maaseutuelinkeinoja ja ruokaketjua koskeviin tutkimusohjelmiin. Euroopan unionin ja laajemminkin puitteissa tapahtuvaan tutkimukseen osallistuminen on perusteltua muun muassa sellaisissa globaaleissa aiheissa kuin ilmastonmuutos ja sen tuomat vaikutukset, ruokaturva ja kestävä ruoantuotanto. Näillä on merkittävä vaikutus myös Suomen maaseutuelinkeinoihin ja ruokajärjestelmän kilpailukykyyn sekä vientimahdollisuuksiin.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Makeran toiminnalle vuosia 2020-2021 koskien seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet;

1. Makeran johtokunnan tulee kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että varat kohdennetaan tehokkaasti sellaisiin tukikohteisiin, joiden avulla edistetään hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista.
2. Makeran johtokunnan tulee toiminnassaan huomioida Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnan 2014-2020 tavoitteiden saavuttaminen suunnan viimeisenä toimeenpanovuotena 2020 ja varatutuminen uuteen vuonna 2021 alkavaan EU-rahoituskauteen.
3. Makeran johtokunnan tulee toiminnassaan ottaa huomioon pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman kirjaus kilpailukyvyyn, ympäristö- ja ilmastokestävyyden ja eläinten hyvinvointia edistävien investointien sekä sukupolvenvaihdosten turvaamisesta. Lisäksi tulee käynnistää työ, jonka tavoitteena on kehittää ja arvioida Makeran toiminnan avoimuutta, kriteeristöä, vaikuttavuuden mittausta sekä raportointia.
4. Makeran johtokunnan tulee aktiivisesti kiinnittää huomiota rahaston maksuvalmiuden turvaamiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunta ei asettanut rahastolle toiminnallisia tavoitteita kertomusvuodelle.

Makeran johtokunta on todennut maa- ja metsätalousministeriön asettamat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet ja katsoo, että näitä tavoitteita on toteutettu rahaston toiminnassa.

Makeran tehtäviä hoidettiin maa- ja metsätalousministeriössä, Ruokaviraston eri osastoilla ja Valtiokonttorissa. Päätöksiä Makeran varoista tehtiin maa- ja metsätalousministeriössä, Ruokavirastossa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Investointien rahoitus

Vuosi 2020 oli maatalouden investointien kokonaan kansallisesti rahoittamisen osalta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020 toimeenpanon vilkkain vuosi. Maatalouden investointiavustusten rahoitus on kahdesta rahoituslähteestä koostuva kokonaisuus, jonka pohjana on Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma 2014-2020. Investointiavustusten kokonaistarpeeksi on arvioitu 95 milj. euroa vuodessa, josta osa myönnetään ja maksetaan maaseutuohjelman rahoituskehystä (keskimäärin 55 milj. euroa/v) ja osa kokonaan kansallisena lisärahoituksena Makerasta (keskimäärin 40 milj. euroa/vuodessa). EU-osarahoitteisten investointien ja tilanpidon aloittamisen tukeminen rahoitettiin talousarvion momentilta 30.10.40 (Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) ja korkotukilainat momentilta 30.10.41 (Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki). Kansallisesti rahoitettavien investointiavustusten lisäksi Makeran varoin rahoitettiin myös peruskuivatukseen ja poro- ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisia hankkeita. Lisäksi eräisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin kohteisiin oli mahdollista myöntää valtionlainoja Makeran varoin.

EU-osarahoitettua maaseutuohjelman rahoituskehystä on käytetty etupainotteisesti siten, että ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen kotiutus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja nyt ohjelmakauden viimeisenä vuotena 2020 suurin osa kohteista on siirretty Makerasta rahoitettaviksi. Vuonna 2020 investointituen hakemuskäytännössä tapahtuneista muutoksista ja nautanlihantuotannon loppukasvatukseen liittyvästä ylikapasiteetista.

Makerasta osoitettiin myöntämisvaltuutta rakennetukien toimeenpanoa varten 98,0 miljoonaa euroa. Makeran johtokunta korotti syksyllä 2020 valtuutta 5,0 miljoonalla eurolla. Siten kokonaan kansallisesti rahoitettaviin rakennetukiin oli käytettävissä yhteensä 103,0 miljoonaa euroa, josta sidottiin 97,9 miljoonaa euroa (taulukko 1b.).

Lisäksi kertomusvuonna maatalouden investointiavustusten rahoitusta osoitettiin EU-osarahoitteisena valtion talousarviosta. Momentilta 30.10.40 osoitettiin myöntämisvaltuutta rakennetukien toimeenpanoa varten 30,0 miljoonaa euroa. Valtion vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa valtuutta korotettiin 7,8 miljoonalla eurolla. Lisäksi vuodelta 2019 sitomatonta myöntämisvaltuutta oli käytössä 5,5 miljoonaa euroa. Siten EU-osarahoitteisiin rakennetukiin oli käytettävissä yhteensä 43,3 miljoonaa euroa, josta sidottiin 38,4 miljoonaa euroa (taulukko 1a.).

Investointiavustuksen tukikohteittain taso vaihteli 10:stä 40 prosenttiin, nuorilla viljelijöillä 10:stä 50 prosenttiin. Kaikkiaan vuonna 2020 tehtiin 2454 kappaletta myönteistä maatalouden investointiavustuspäätöstä, joilla myönnettiin avustusta yhteensä noin 126,5 miljoonaa euroa. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 212 kappaletta. Myönteisistä avustuspäätöksistä 2209 kappaletta koski Makerasta rahoitettavia maatalouden investointikohteita, joihin myönnettiin avustusta yhteensä noin 95,7 miljoonaa euroa. Lisäksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain tukiin kului 2,18 miljoonaa euroa. Makerasta myönnettiin maatalouteen, porotalouden luontaiselinkeinoihin sekä kolttalain mukaisia tukia yhteensä 97,9 miljoonaa euroa (taulukko 1b.). Makerasta myönnettyjen lypsykarjalouden investointiavustusten keskipitoisuus oli 217 000 euroa.

Maatalouden investointiavustusten lisäksi valtion talousarviosta myönnettiin mm. EU-osarahoitteisena rakennetuista annetun lain mukaisia maatalouden tilanpidon aloittamistukia 245 kappaletta ja porotalouden sekä luontaiselinkeinojen rakennetukilain mukaisia aloitustukia 11 kappaletta.

Taulukko 1a. EU-osarahoitteiset tuet, maatalous ja porotalous 2018-2020

	2018		2019		2020	
	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa
Nuoren viljelijän aloitustuki	447	13,80	281	8,70	245	7,39
Nuoren elinkeinoharjoittajan aloitustuki	26	0,73	9	0,2	11	0,32
Energiantuotannon rakentamisinvestoinnit	230	8,68	273	10,00	29	0,91
Kasvihuonetuotannon rakentamisinvestoinnit	54	8,77	69	15,20	66	6,72
Lihasiipikarjatalouden rakentamisinvestoinnit	15	2,32	23	4,10	18	4,61
Lypsy- ja nautakarjatalouden rakentamisinvestoinnit	231	42,26	189	41,70	106	14,94
Maataloustuotteiden myyntikunnostuksen koneet ja laitteet	14	0,57	22	0,80	8	0,28
Maataloustuotteiden myyntikunnostuksen rakentamisinvestoinnit	4	0,40	4	0,20	0	0,02
Sikatalouden rakentamisinvestoinnit	33	8,76	48	11,90	7	1,39
Työympäristöä ja ympäristön tilaa edistävät koneet ja laitteet	216	3,45	211	3,40	50	0,93
Työympäristöä ja ympäristön tilaa parantavat rakentamisinvestoinnit	61	1,40	46	1,00	7	0,31
Muut (kuivaajat, yhteiskoneet, tuotantohygienia, eläinten hyvinvointi, mehiläistalous)					45	0,58
YHTEENSÄ	1331	91,14	1175	97,20	592	38,40

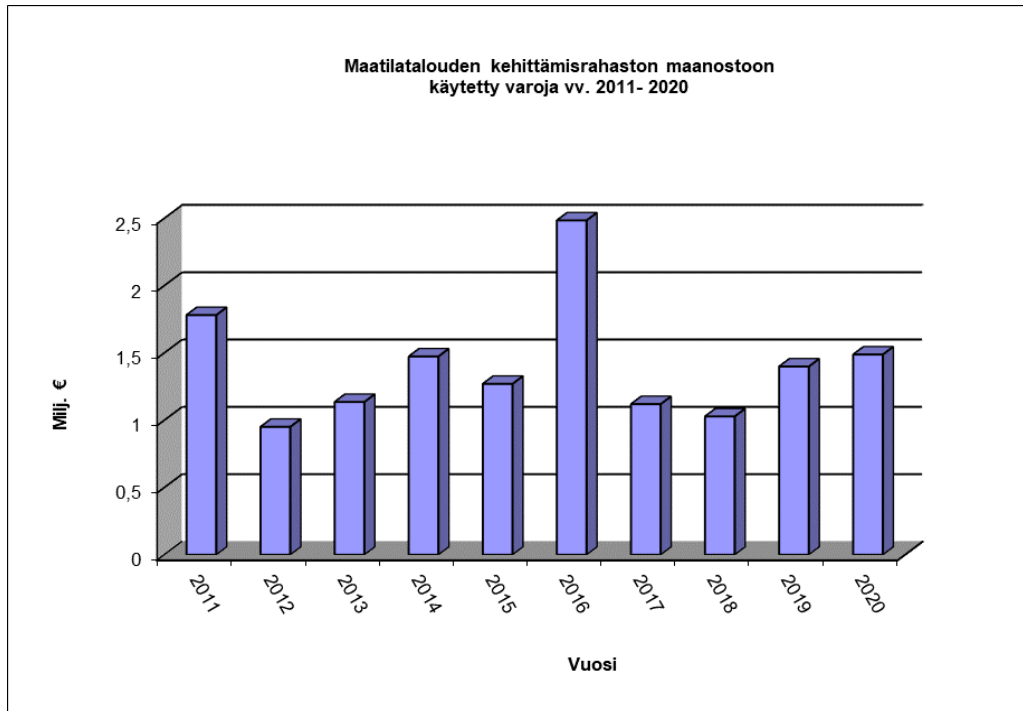
Taulukko 1b. Makerasta kansallisesti rahoitetut tuet, maatalous ja porotalous 2019-2020

	2019		2020	
	kpl	milj. euroa	kpl	mil. euroa
Hevostalouden rakentamisinvestoinnit	1	0,03	1	0,06
Konevarastojen rakentamisinvestoinnit	24	0,46	23	0,44
Kuivaamoiden rakentamisinvestoinnit	84	3,50	124	5,33
Lammas- ja vuohitalouden rakentamisinvestoinnit AB-alue	3	0,26	2	0,07
Lammas- ja vuohitalouden rakentamisinvestoinnit C-alue	6	0,25	2	0,67
Mehiläistalouden koneet ja laitteet	2	0,02	2	0,01
Mehiläistalouden rakentamisinvestoinnit	7	0,20	4	0,07
Sadonkorjuukoneen hankinta yhteiskäyttöön	4	0,11	6	0,17
Salaojitus	494	5,70	725	10,0
Tuotantohygieniaa ja eläinten hyvinvointi parantavat investoinnit	146	3,63	177	3,29
Tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia edistävät koneet ja laitteet	118	1,85	81	0,97
Tuotantovarastojen rakentamisinvestoinnit	163	6,18	295	11,11
Turkistalouden investoinnit	0	0,00	0	0
Porotalouden ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain tuet	254	2,30	245	2,18
Lypsykarjatalouden rakentamisinvestoinnit AB-alue kansallinen	16	4,39	42	8,58
Lypsykarjatalouden rakentamisinvestoinnit C-alue kansallinen	75	22,44	137	30,30
Broilerhalli	0	0,00	0	0,00
Lihakarjatalouden rakentamisinvestoinnit ab-alue	9	2,60	0	0,00
Lihakarjatalouden rakentamisinvestoinnit c-alue	21	2,66	0	0,00
Sikatalouden rakentamisinvestoinnit			35	9,52
Energiantuotannon rakentamisinvestoinnit			304	10,4
Muut (myyntikunnostusta, työympäristö ja ympäristön tilaa parantavat investoinnit)			249	5,6
YHTEENSÄ	1427	56,58	2454	97,88

Maanostotoiminta

Rahaston maanhankinta liittyy tilusjärjestelytoimintaan, jonka suuruusluokka on vuositasolla noin 40 000 hehtaaria. Maata ostetaan ja myydään lähinnä pienimuotoisten uusjakojen ja tilusjärjestelyjen toteuttamisen helpottamiseksi. Vuonna 2020 maata ostettiin 1,5 miljoonalla eurolla (1,4 miljoonalla eurolla vuonna 2019).

Kuva 1. Maanostoon käytetyt varat vv. 2011–2020.

Makeran hallinnassa oli vuoden 2020 lopussa maata yhteensä 881 hehtaaria, josta 65 % on peltoa ja 25 % metsää. Vuonna 2019 hallinnassa oli 846 hehtaaria ja vuonna 2018 hallinnassa oli 1 308 hehtaaria.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Käyttösuunnitelmassa oli varattu maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 5,0 miljoonaa euroa, maaseudun valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen 0,51 miljoonaa euroa sekä luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 0,35 miljoonaa euroa.

Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeiden haku vuodelle 2020 toteutettiin kaksivaiheisena. Aiehaku päättyi 5.3.2019 ja toisen vaiheen haku 10.9.2019. Saapuneista 84 aihakemuksesta valittiin jatkoon 34 hakemusta. Varoja myönnettiin lopulta 18 maa- ja elintarviketalouden kehittämistä koskevaan uuteen tutkimushankkeeseen, yhteensä noin 3,7 miljoonan kokonaisrahoituksen verran. Tutkimusrahoitusta kohdennettiin haun painopisteiden mukaisesti seuraaviin painopisteisiin: maatalouden kannattavuus ja maataloustulo nousuun, ruuantuotannon ja maatalousyrittämisen uudet mahdollisuudet ja toimintatavat, ympäristö- ja ilmastoviisas tuotanto sekä riskien hallinta erityisesti uusissa toimintamuodoissa ja kiertotaloudessa. Erityisesti toivottiin, että hankkeissa olisi mukana tulosten konkreettinen käytäntöön vieminen jo heti hankkeen alusta alkaen. Hankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin yhä enemmän huomiota siihen, että hankkeet ovat monitieteisiä ja että mukana on myös ministeriön ja tutkimuslaitoksen/yliopiston ulkopuolisia rahoittajia.

Vuoden 2020 aikana avattiin myös uusi kaksivaiheinen haku vuoden 2021 tutkimusvaroista: ensimmäinen vaihe ilmoitettiin ensin sulkeutuvaksi 25.3.2020, mutta koronatilanteen vuoksi hakua-

kaa pidennettiin 2.4.2020 saakka. Toinen vaihe sulkeutui 9.9.2020. Tämän haun painopisteinä olivat kasvin- ja kotieläintuotannon uudet mahdollisuuden ja haasteet sekä ruokajärjestelmän menestystekijät nyt ja tulevaisuudessa. Hakuun tuli 103 aihakemusta, joista jatkoon pääsi 35 hanketta, joista rahoitettaviksi ehdotettiin 17 hanketta. Rahoituspäätökset näistä hankkeista tehdään vuoden 2021 puolella.

Makeran tutkimus- ja kehittämisvaroin osallistuttiin kansainvälisiin tutkimusverkostoihin (ERANETit), jossa rahoitettiin luomutuotannon ja kestävän ruuantuotannon yhteistä hakua (kaksi hanketta) sekä ruokajärjestelmän digitalisaation ja automaation puolella yhtä hanketta, yhteensä noin 0,33 miljoonalla eurolla.

Hakuaika vuoden 2020 valtakunnallisille maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeille päättyi 10.2.2020. Makerasta rahoitettavia valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeita haettiin teemalla ”siirtyminen kestävään yhteiskuntaan: miten muutos toteutetaan niin, että samalla edistetään maaseutujen asukkaiden hyvinvointia sekä yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä”. Vuoden 2020 hankehaussa rahoitusta haettiin yhteensä 1,8 milj. euroa ja hankehakemuksia saapui määräaikaan mennessä 17 kappaletta. Maaseutupolitiikan neuvoston asettama hankeryhmä esitti kuusi uutta hanketta rahoitettavaksi. Edellisinä vuosina rahoitettujen hankkeiden tuloksia hyödynnettiin vuoden aikana laajasti kansallisessa maaseutupoliittisessä työssä kuin myös laajemmin kolmansien organisaatioiden edistämistä.

Makerasta rahoitettiin Luken palvelusopimusta, joka käsittää mm. politiikkaohjelmien suunnittelua ja vaikuttavuusaineistoa.

Lapin ELY-keskus avasi vuoden 2020 poro- ja luontaiselinkeinojen sekä koltta-alueen kehittämis-toimintaa koskevan tutkimusrahoitushaun vuoden alussa. Tutkimuksen painopisteet olivat:

- 1) Eri maankäyttömuotojen kumulatiivinen vaikutus poronhoitoon ja luontaiselinkeinoihin sekä poronhoitokulttuuriin.
- 2) Kolttakulttuurin kehittäminen ja säilyttäminen - olemassa olevan tutkimustiedon koonti ja hyödyntäminen.
- 3) Haaskakuvaustoiminnan vaikutus porotalouteen.

Hakemuksia saapui määräaikaan mennessä viisi, joista Lapin ELY-keskus rahoitti kaksi tutkimus-rahoitushanketta (n. 0,35 miljoonaa euroa). Lapin ELY-keskuksen rahoittamat hankkeet ovat kerta-rahoitteisia. Lapin ELY-keskus jatkoi edellisenä vuonna hyväksi havaittujen aloitusinfojen pitämistä rahoituksen saaneille hakijatahoille. Porotalous- ja luontaiselinkeinojen tutkimusneuvottelukunta piti yhteensä kolme virtuaalokokousta.

Tutkimusten ja hankkeiden rahoitustilanne rahaston kirjanpidossa käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Taulukko 2. Makerasta rahoitettujen tutkimusten ja kehittämishankkeiden rahoitustilanne 2020.

Tutkimus tai hanke	Käynnissä 1.1.2020 (kpl)	Uusia (kpl)	Päätynyt (kpl)	Käynnissä 31.12.2020 (kpl)
Maaseutuelinkeinojen kehittä- mistoimintaa koskevat tutkimuk- set	76	21	22	75
Luontaiselinkeinojen ja porota- louden kehittämis- toimintaa koskevat tutkimukset	6	2	1	7
Valtakunnalliset maaseudun tut- kimus- ja kehittämishankkeet	14	5	9	10
Muut tutkimus- ja kehittämis- hankkeet sis. kriisituen	12	3	4	11
Yhteensä	108	31	36	103

Valtionvastuu ja valtiontakaus

Valtio on luottolaitokselle vastuussa 100 prosenttiin asti niistä vuodesta 1992 lähtien myönnettyjen maaseutuelinkeinolain mukaisten valtionlainten lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valti-
onlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Makeran vastuusitoumukset koskevat elin-
keinoharjoittajina toimiville kotitalouksille myönnettyjä valtionlainoja.

Vuoden 1993 alusta lukien valtio on ollut edellä mainituin tavoin 80 prosenttiin asti vastuussa en-
nen vuotta 1992 maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjen maatilatalouden luotto-
jen menetyksistä. Edellytyksenä on, että lainaa ei olisi voitu ennen vuotta 1993 irtisanoa.

Rahaston vastuut luottolaitoksille olivat 31.12.2020 yhteensä 26,1 miljoonaa euroa (33,2 miljoonaa
euroa vuonna 2019). Lisäksi rahastolla on yhteensä 105,4 miljoonaa euroa lainojen takausvastuita.

Taulukko 3. Valtion vastuut 31.12.2020

Vastuu %	1.1.2020	Muutos 2020	31.12.2020
100	33 085 518,14	-7 027 079,88	26 058 438,26
80	115 111,26	-68 823,10	46 288,16
Yhteensä vastuusitoumukset	33 200 629,40	-7 095 902,98	26 104 726,42

Maatalouden rakennetuista annetun lain mukainen valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pää-
omaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 80 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 oli mahdol-
lista myöntää valtiontakaus enintään 14,0 miljoonan euron lainapääomalle; takauksia myönnettiin
51 kpl (65 kpl vuonna 2019, 51 kpl vuonna 2018), yhteensä valtiontakaus myönnettiin lähes
14 miljoonan euron lainapääomalle (17,3 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 13,2 miljoonaa euroa
vuonna 2018).

Takauksen kohteena olevien investointien keskimääräinen tukikelpoinen kustannus oli noin
980 000 euroa (1 190 000 euroa vuonna 2019 ja 1 150 000 euroa vuonna 2018). Takausta myönnet-
tiin keskimäärin noin 256 000 euron lainapääomalle (vuonna 2019 keskimäärin noin 265 000 euron
lainapääomalle ja vuonna 2018 keskimäärin 259 000 euron lainapääomalle).

Valtiontakauksia voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjainvestointien, sikatalouden, lihasiipikarjata-
louden, lammas- ja vuohitalouden, hevostalouden, kasviuonetuotannon ja turkistarhauksen raken-
tamisinvestointeihin sekä energiainvestointeihin. Valtion takaama lainamäärä kasvoi 67,9 miljo-
naan euroon.

Taulukko 4. Valtion takaama (rakennnetukilaki) lainamäärä vuosina 2015–2020 (euroa).

Vuosi	
2015	40 005 073
2016	40 083 236
2017	46 874 308
2018	51 265 597
2019	57 596 201
2020	67 892 979

Maatilojen maksuvalmiuslainat

Vuoden 2020 lopussa valtion takaama lainamäärä tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville maatalousyrittäjille oli yhteensä 37,5 miljoonaa euroa (laki 922/2016 takauksia 21,3 miljoonaa ja laki 232/2019 16,5 miljoonaa), vuoden 2019 lopussa lainamäärä oli 37,8 miljoonaa.

Taulukko 4. Makeran maksuvalmiusongelmaisille tiloille (922/2016) valtion takaama lainamäärä 2017 - 2020 (euroa).

Vuosi	
2017	29 019 367
2018	27 499 444
2019	21 276 387
2020	14 814 207

Taulukko 4. Makeran maksuvalmiusongelmaisille tiloille (232/2019) valtion takaama lainamäärä 2019 - 2020 (euroa).

Vuosi	
2019	16 503 634
2020	22 691 395

Valtiontakauksista mahdollisesti aiheutuvat menot maksetaan Makeran varoista. Aikaisempina vuosina kehittämisrahaston menetykset vastuiden toteutumisesta ovat olleet melko vähäisiä, mutta tilikauden aikana menetykset ovat kasvaneet. Vuonna 2020 takauksista aiheutui 1,7 miljoonaa euroa tappioita. Saatujen takausprovisioiden määrä oli 1,2 miljoonaa euroa. Valtion varoista myönnettujen lainojen valtionvastuuhyvityksiä ei maksettu tilikauden aikana.

Taulukko 5. Makeran maksamat valtionvastuuhyvitykset ja takaustappiot (euroa).

Vuosi	Valtiontakaus	Valtionvastuuhyvitykset	Yhteensä	Saadut takausprovisiot
2015	0	20 376	20 376	541 204
2016	170 856	105 300	276 156	586 188
2017	0	0	0	954 427
2018	536 047	537 555	1 073 602	1 166 371
2019	293 852	586 399	880 251	1 204 445
2020	1 660 905 ¹	0	1 660 905	1 243 222
Yhteensä	2 661 661	1 249 629	3 911 290	5 695 857

¹Summa koostuu kokonaan maksuvalmiuslainojen takaustappioista.

Takaisinperinnät

Makeran varoista myönnettyjä tukia koskevia takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 7 kappaletta vuonna 2020 (10 kappaletta vuonna 2019 ja 26 kappaletta vuonna 2018). Takaisinperittäväksi määrättiin kaikkiaan vuonna 2020 noin 98 000 euron (vuonna 2019 noin 214 000 euron ja vuonna 2018 noin 412 000 euron) verran avustusta ja valtionlainaa, joista vuoden 2020 aikana saatiin takaisinperityksi noin 8 000 euroa (vuoden 2019 aikana noin 52 000 euroa ja vuoden aikana 2018 noin 66 000 euroa). Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2021.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Makeralla ei ole palkattua henkilökuntaa. Makeran hallinnolliset tehtävät sekä maksuliikenne- ja kirjanpito tehtävät hoidetaan Ruokaviraston maaseutulinjalla ja tilojen myyntihintasaamisten sekä koltta- ja peruskuivatuslainojen perintä hoidetaan Valtiokonttorissa. Maa- ja metsätalousministeriössä Makeraan liittyviä tehtäviä hoidetaan ruokaosastolla.

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Makeran vuoden 2020 käyttösuunnitelma on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 2. Alla olevassa taulukossa 6 on kooste tulo- ja menoeristä vuosilta 2016–2020.

Taulukko 6. Käyttösuunnitelma vv. 2016–2020, miljoonaa euroa.

1. TULOT JA MENOT MILJ. EUROA	milj. €	%	Kertynyt/sidottu				
			Muutos 2019-2020	V.2020	V.2019	V.2018	V.2017
TULOT							
Lainojen korot ja lyhennykset	-4,08	-34,1	7,87	11,96	14,23	18,34	24,15
Tilojen myyntihintojen korot ja lyhennykset	-1,33	-41,8	1,85	3,17	2,63	3,13	2,62
Muut tulot	0,10	7,5	1,41	1,31	1,40	1,12	0,72
Tulot EU:lta	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,03
Yhteensä	-5,31	-32,3	11,13	16,44	18,26	22,59	27,46
Siirtyneet sitomattomat varat	-50,88	-51,1	48,63	99,51	91,24	67,55	60,76
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,01	70,9	0,03	0,02	0,03	0,02	0,01
Siirto valtion talousarviosta	166,80	100,0	166,80	0,00	49,00	33,00	11,00
Yhteensä	115,93	116,5	215,46	99,53	140,27	100,57	71,77
Tulot yhteensä	110,62	95,4	226,59	115,97	158,53	123,17	99,23
MENOT							
Sijoitusmenot	-0,15	-9,4	1,49	1,64	1,44	1,28	2,81
Kulutusmenot	42,26	64,3	107,95	65,69	57,59	30,64	28,86
Menot yhteensä	42,10	62,5	109,44	67,33	59,02	31,92	31,68
Siirtyy sitomattomina seuraavalle vuodelle	-50,87	-51,1	117,15	48,63	99,51	91,24	67,55

Makeran tulorahoitus koostuu rahaston oman toiminnan ja siirtotalouden tuloista. Oman toiminnan tuloja ovat lainasaamisten lyhennykset ja korot, rahaston varoilla hankittujen maa- ja vesialueiden myyntihinnat sekä muut tulot, joista suurimpana tuloeränä on maanvuokratulot. Tulojen ennustaminen on vaikeaa niiden luonteen takia. Siirtotalouden tulot olivat tuloja EU:lta, joita komissio maksoi välimaksuina Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007-2013 raportoituja suoritettuja menoja vastaavasti vuoteen 2016 asti. Tuloihin kuuluvat myös edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat sekä lainojen ja avustusten peruutukset.

Tulorahoituksen perusrakenne on muuttunut vuodesta 2016 vuoteen 2020 siten, että vaikka oman toiminnan ja siirtotalouden tulojen reaali määrä onkin laskeva, niiden osuus tulorahoituksesta on kasvanut samalla kun siirtyneiden sitomattomien varojen ja talousarviosiirtojen osuus on laskenut vuoteen 2016 saakka. EU-tulot ovat loppuneet kokonaan 2016. Tulorahoitus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna koska talousarviosta on siirretty varoja rahastoon 166,8 miljoonaa.

Vuoden 2020 tulojen kokonaiskertymä oli 226,59 miljoonaa euroa. Se oli noin 95 prosenttia suurempi kuin vuonna 2019 (115,97 miljoonaa euroa), vuonna 2018 kertymä oli 158,53 miljoonaa euroa.

Talousarviosiirto rahaston suurin tuloerä. Valtionlainojen koroista ja lyhennyksistä kertyi yhteensä 7,87 miljoonaa euroa. Lainakanta supistui edelleen, minkä vuoksi lainoista kertyi noin 4,08 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2019, jolloin kertyi 11,96 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 laina-

saamisista kertyi vielä 14,23 miljoonaa euroa. Tilojen myyntihintojen korkoihin ja lyhennyksiin on sisällytetty myös tilojen myynnit virastoille ja laitoksille. Tilojen myynti supistui reilulla prosentilla edellisestä vuodesta.

Tuloja kertyi vuonna 2020 yhteensä 11,13 miljoonaa euroa, vuonna 2019 yhteensä 16,44 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 yhteensä 18,26 miljoonaa euroa. Kertyneet tulot on esitetty ilman vuodelta 2019 siirtyneitä sitomattomia varoja. Kaikkiaan tulot vuonna 2020 olivat 226,59 miljoonaa euroa, vuonna 2019 tulot olivat 115,97 miljoonaa euroa ja vuonna 2018 tulot olivat 158,53 miljoonaa euroa.

Menojen rakenne ei muuttunut vuodesta 2020. Pääosa menoista, noin 99 prosenttia (vuonna 2019 osuus menoista oli 98 prosenttia ja vuonna 2018 osuus oli 98 prosenttia), aiheutui kulutusmenoista, joissa suurin erä oli myönnettyt avustukset. Sijoitusmenojen osuudeksi jäi noin 1,5 prosenttia (vuonna 2019 reilut 2 prosenttia ja vuonna 2018 reilut 2 prosenttia).

Rahaston sijoitusmenot vähenivät 0,15 miljoonaa euroa vuodesta 2019, kulutusmenot kasvoivat 42,26 miljoonaa euroa.

1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen

Käyttösuunnitelma vahvistettiin 30.1.2020 ja sitä muutettiin siirtyvän erän kasvaessa sekä maatalojen maksuvalmiuslainoille annetun lain (232/2019) mukaisten takausten myöntövaltuuden nostamisesta vuonna 2020 enintään 15 miljoonaan. Käyttösuunnitelmaa muutettiin vielä toisen kerran, kun talousarviosta siirrettiin 76,5 miljoonaa lisää ja kulutusmenoihin ohjattiin 5 miljoonaa lisää. Käyttösuunnitelman loppusumma kasvoi 84,53 miljoonalla.

Taulukko 7. Maatilatalouden kehittämisrahaston vuoden 2020 käyttösuunnitelman muutokset, miljoonaa euroa.

TULOT	Käyttös.	Käyttös.	Käyttös.
		muutos	muutos
	30.1.2020	26.3.2020	1.10.2020
V. 2019 siirtyneet sitomattomat varat	40,60	48,63	48,63
Rahaston omat tulot arvioitiin	12,40	12,40	12,40
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,10	0,10
Siirto valtion talousarviosta	90,30	90,30	166,80
Yhteensä	143,40	151,43	227,93
MENOT			
Sijoitusmenoihin ohjattiin	2,40	2,40	2,40
Kulutusmenoihin ohjattiin	112,50	112,50	117,50
Yhteensä	114,90	114,90	119,90
Sitomattomaksi jäävä osuus	28,50	36,53	108,03

Makeran tulot toteutuivat vuonna 2020 suunniteltua pienempinä¹. Kaikkiaan tuloja kertyi 226,59 miljoonaa euroa eli 1,34 miljoonaa euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua vähemmän.

Suunnitelluista menoista sidottiin 91,3 prosenttia. Sijoitusmenoista käytettiin 62 prosenttia ja kulutusmenoihin 91,9 prosenttia suunnitellusta.

Vuodelle 2021 siirtyi sitomattomia varoja 117,15 miljoonaa euroa. Käyttösuunnitelman arvion mukainen sitomattomien varojen määrä, 108,03 miljoonaa euroa, ylittyi 9,12 miljoonalla eurolla.

¹ Luku 5. Liitetiedot

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma²

Rahaston tuotot koostuvat toiminnan tuotoista ja rahoitustuotoista. Rahoitustuotot kattoivat noin 49 prosenttia tuotoista ja toiminnan tuotot 51 prosenttia.

Toiminnan tuotot koostuvat maksullisen toiminnan tuotoista, rahastolle hankittujen tilojen vuokrista ja käyttökorvauksista sekä muista toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuotot supistuivat 43 prosenttia edellisestä vuodesta.

Rahoitustuotot koostuvat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten korkotuotoista sekä takausprovisioista. Ne on kirjattu suoriteperusteella. Rahoitustuotot laskivat edellisvuodesta 6 prosenttia.

Siirtotalouden tuotot koskevat Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007 - 2013 väli-maksuja, joista osa on tuloutettu Makeralle tosiasiallisesti suoritettuja menoja vastaavasti ja ohjel-man saavutettua 95 prosenttia kokonaisrahoituskehiksestä komissio suorittaa saatavat loppumak-sun yhteydessä. Komissio suoritti loppumaksun 2016 vuoden lopussa, siirtotalouden tuotoissa nä-kyy vähennyksenä hyvin pieniä vuosittaiselvityksen oikaisuja aina vuodelle 2019 saakka.

Rahaston kulut koostuvat toiminnan kuluista, rahoituskuluista sekä siirtotalouden kuluista. Siirto-talouden kulujen osuus rahaston kuluista vajaan 98 prosenttia. Toiminnan kulujen osuus oli vajaan kaksi prosenttia ja rahoituskulujen osuus oli vajaan prosentin.

Toiminnan kulut koostuvat maan ostoista, henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja muista kuluis-ta. Kuluista pääosa kertyi maan ostoista. Varastojen muutos koskee maa-alueita. Palvelujen ostot vähenevät edellisvuodesta, sillä Hyrrä-tietojärjestelmäprojektin rahoitus Makerasta lopetettiin. Mui-hin kuluihin sisältyvät myös muun muassa verot ja muut pakolliset maksut. Kaikkiaan toiminnan kulut vähenevät 48 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna johtuen palvelujen ostojen sekä maa-alueiden ostojen vähenemisestä.

Rahoituskulut koostuvat pääosin keskusrahallaitosten hoitopalkkioista ja takausluottojen hoitokor-vauksista. Lisäksi rahoituskuluissa on lainasaamisten tileistä poistot sekä epävarmojen tukisaata-vien arvostamiskirjauksesta johtuva luottotappiokirjaus.

Siirtotalouden kulut koostuvat maksetuista avustuksista sekä siirtotalouden kulujen palautuksista. Ne olivat 74,8 miljoonaa euroa (41,7 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 29,5 miljoonaa euroa vuonna 2018). Siirtotalouden kulut kasvoivat noin 79 prosenttia vuodesta 2019.

Toiminnan nettotulos (JÄÄMÄ I) kasvoi edellisestä vuodesta ja oli -0,45 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja kulujen jälkeen tulos (JÄÄMÄ II) oli 1,92 miljoonaa. Siirtotalouden tuottojen ja ku-lujen jälkeen tilikauden kulujäämä (JÄÄMÄ III) supistui -72,9 miljoonaan euroon, kun se vuonna 2019 oli -39,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2018 oli ollut -28,6 miljoonaa euroa.

1.6.4. Tase³

Makeran taseen loppusumma on kasvanut edellisestä vuodesta lähes 94,8 miljoonaa. Vuonna 2020 taseen loppusumma oli 411,3 miljoonaa euroa (vuonna 2019 loppusumma oli 316,6 miljoonaa eu-roa ja vuonna 2018 se oli 356,0 miljoonaa euroa). Taseen loppusumman kasvuun on suurimpana syynä rahastoon tehdyt talousarviosiirrot.

² Luku 2. Tuotto- ja kululaskelma

³ Luku 3. Tase

Vastaavaa

Rahaston tase koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat ja kauppahintasaamiset, sekä vaihto-omaisuudesta, pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista saamisista ja rahavaroista. Lainasaamia oli vuoden 2020 lopussa 26,7 miljoonaa euroa, (vuoden 2019 lopussa 33,8 ja vuoden 2018 lopussa 44,9 miljoonaa euroa), mistä taseen pitkäaikaisia lainasaamia oli 18,7 miljoonaa euroa (23,7 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 32,1 miljoonaa euroa vuonna 2018) ja lyhytaikaisia 7,9 miljoonaa euroa (10,1 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 12,9 miljoonaa euroa vuonna 2018). Lainasaamisten⁴ (lainat ja kauppahintasaamiset) määrä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2004, koska uusia lainoja ei ole enää juuri myönnetty. Vuonna 2020 lainakanta supistui 21,2 prosenttia, hieman edellisvuotta enemmän. Lainasaamisten muutos vuosina 2016–2020 on esitetty alla olevassa taulukossa 9.

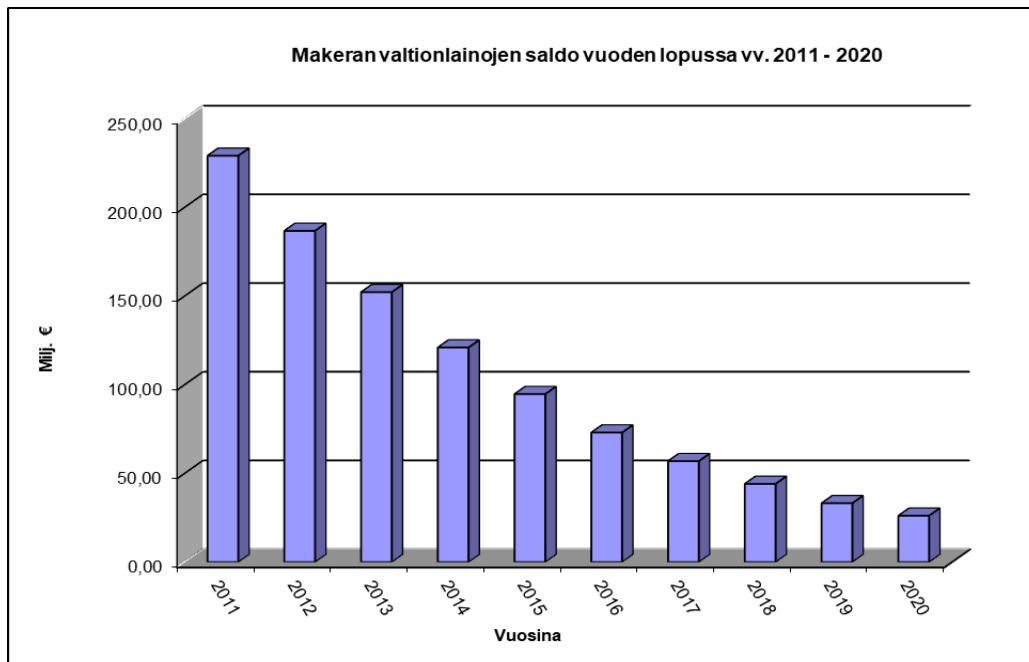
Taulukko 9. Lainasaamisten muutos 2016 – 2020.

	Muutos 2019-2020		2020	2019	2018	2017	2016
	Milj. €	%	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
saldo 1.1.	-11,1	-24,6	33,8	44,9	58,0	74,6	97,1
Uudet*	-0,1	-25,9	0,3	0,4	0,5	1,0	0,9
lyhennykset	4,0	-34,8	-7,5	-11,4	-13,6	-17,6	-23,3
saldo 31.12.	-7,2	-21,2	26,7	33,8	44,9	58,0	74,6

⁴ Liitteessä 15 on selvitys talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston myöntämistä lainoista ja kauppahintasaamisista

Lainakanta koostuu pääosin valtionlainoista. Vuoden 2020 valtionlainojen saldo oli 26,1 miljoonaa euroa (33,2 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 44,1 miljoonaa euroa vuonna 2018). Alla olevassa kuvassa 4 on esitetty valtionlainojen saldo vuosina 2011–2020.

Kuva 4. Makeran valtionlainojen saldo vuoden lopussa vv. 2011–2020, miljoonaa euroa.

Ulosmaksettujen lainojen määrä on laskenut pääsääntöisesti vuodesta 2004. Vuonna 2020 ulosmaksettujen lainojen määrä laski 0,3 miljoonaan euroon. Laskua oli 26 prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Lainoja maksettiin 0,4 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2018. Lyhennyksiä kertyi 35 % edellisvuotta vähemmän, kun vuonna 2019 alenema oli 15 %. Rahalaitosten lainojen lyhennyksistä kertyi ylimääräisinä suorituksina 27 prosenttia ja kantojen mukaisina maksuina 73 prosenttia. Vuonna 2018 vastaavat prosenttiluvut olivat 32 ja 68 ja vuonna 2018 vastaavasti 26 ja 74. Valtiokonttorin perimistä lainasaamisista jakaumatietoja ei ole saatavilla.

Vuonna 2020 korkoja kertyi 0,5 miljoonaa euroa (0,7 vuonna 2019 ja 0,9 vuonna 2018), uusia lainoja myönnettiin 0,3 miljoonaa euroa (0,4 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja vuonna 2018 0,5 miljoonaa euroa) ja lyhennyksiä kertyi 7,3 miljoonaa euroa (11,3 vuonna 2019 ja 13,3 vuonna 2018).

Valtionlainasaamisten järjestämättömät ja 0-korkoiset lainasaamiset ovat 2,16 miljoonaa euroa 31.12.2020 (2,04 miljoonaa vuonna 2019 ja 2,88 miljoonaa vuonna 2018).

Rahalaitosten ilmoituksen mukaan järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 1,80 miljoonaa euroa (1,58 miljoonaa vuonna 2019 ja 2,41 miljoonaa vuonna 2018). Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan kolttalainojen järjestämättömiä ja 0-korkoisia saatavia oli 0,07 miljoonaa euroa (0,14 miljoonaa vuonna 2019 ja 0,07 miljoonaa vuonna 2018) sekä peruskuivatuslainojen 0,006 miljoonaa euroa (0,006 miljoonaa vuonna 2019 ja 0,01 miljoonaa vuonna 2018).

Valtion myyntihintasaamisten järjestämättömiä ja 0-korkoisia oli 0,27 miljoonaa euroa (0,31 miljoonaa vuonna 2019 ja 0,38 miljoonaa vuonna 2018).

Järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 8,0 % koko lainakannasta: valtionlainakannasta osuus oli 9,1 % ja kauppahintasaamisista 49,2 %. Vuonna 2019 osuudet olivat vastaavasti 6,0 %, 5,5 % ja 46,4 %.

Vaihto-omaisuus (tavarat) käsittää rahaston ostamat tilat. Vaihto-omaisuus kasvoi 6,31 miljoonaan euroon edellisvuoden 6,20 miljoonasta eurosta. Tiloja on hankittu tilusjärjestelyjä varten.

Pitkäaikaiset saamiset ovat alueellisten ympäristökeskusten, vuodesta 2010 alkaen ELY-keskusten, valtion työnä tehtäville peruskuivatushankkeille myönnettyjä lainaosoituksia, joista varsinaisia lainapäätöksiä ei ole vielä tehty. Niitä oli 0,11 miljoonaa euroa. Määrä on laskenut edellisestä vuodesta, jolloin pitkäaikaisia saamisista oli 0,25 miljoonaa euroa.

Lyhytaikaiset saamiset koostuvat siirtosaamisista ja muista lyhytaikaisista saamisista.

Siirtosaamisista valtaosa koostuu lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyvistä koroista. Muita siirtosaamisista on jonkin verran. Ne koskevat ELY-keskusten tuloutuksia Makeralle.

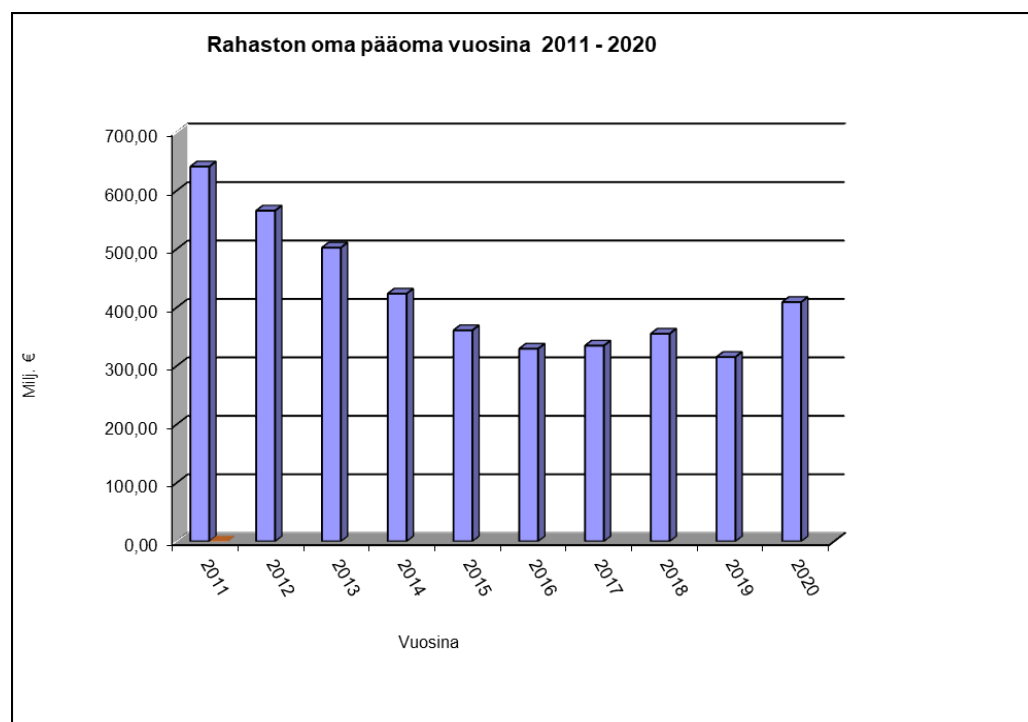
Muissa lyhytaikaisissa saamisissa suurin erä on lainasaamisten vuonna 2020 erääntyväksi arvioitu osuus 8,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 arvioitiin kertyväksi 10,0 miljoonaa euroa. Lisäksi muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät tukimaksusaatavat ja tutkimuksiin ja hankkeisiin annetut ennakot. Tänä vuonna tehtiin alaskirjaus epävarmojen tukimaksusaatavien osalta perustuen jatkotoimenpideyksikön laskelmaan. Epävarmat tukimaksusaatavat johtuvat saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Tukimaksusaatavien määrä taseessa oli sama mikä se oli viime vuonnakin eli 0,33 miljoonaa euroa. Tutkimuksiin ja hankkeisiin ei annettu ennakoita.

Yhdistilisaatava valtiolta kasvoi 376 miljoonaan euroon edellisvuoden 274 ja vuoden 2018 302 miljoonasta eurosta. Kasvua oli 102 miljoonaa euroa eli noin 37 prosenttia vuodesta 2019.

Vastattavaa

Maatilatalouden kehittämisrahaston oma pääoma on kasvanut. Oma pääoma oli vuoden 2020 lopussa 409,4 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2019 lopussa oli 315,5 ja vuoden 2018 lopussa 355,3 miljoonaa euroa. Oma pääoma kasvoi edellisvuodesta 93,9 miljoonaa euroa, kun vuodesta 2018 vuoteen 2019 laskua oli 39,8 miljoonaa euroa. Alla oleva kuva havainnollistaa kehitystä vuodesta 2011 alkaen.

Kuva 6. Makeran oma pääoma vuosina 2011–2020, miljoonaa euroa.

Vieras lyhytaikainen pääoma koostuu ostovelosta.

1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma

Rahaston likvidit varat kasvoivat vuoden aikana 102,3 miljoonaa euroa 376 miljoonaan euroon. Kasvu edellisestä vuodesta johtui talousarviosiirroista.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Johtokunta on arvioinut, täyttääkö maatilatalouden kehittämisrahaston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todennut, että sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on seuraavat pääasialliset kehittämistarpeet, joiden vuoksi ryhdytään toimenpiteisiin:

1. Vuodesta 2015 alkaen osarahoitteisten investointiavustusten rahoitus on siirretty valtion talousarvioon. Kun ohjelmakauden aikana tehdään muutoksia rahoituslähteiden välillä, on tärkeää huolehtia siitä, että määrärahojen mitoitus on tasapainossa suhteessa niihin toimiin, jotka rahoitetaan Makerasta. Lisäksi on varmistettava, että myönnetyille valtioneuvostokauksille on olemassa riittävä kate.
2. Johtokunta pitää tärkeänä, että Makerasta myönnettävät rahoitusjärjestelmän varat sekä valtioneuvostokaukset kohdentuvat mahdollisimman tehokkaalla ja vaikuttavalla tavalla ja että rahoituspäätöksiä tehtäessä kiinnitetään kokonaisvaltaisesti erityistä huomiota investoivien tilojen taloussuunnitteluun ja riskienhallintaan.
3. Johtokunta pitää tärkeänä, että toiminnan jatkuvuus ja laatuun liittyvä osaaminen varmistetaan hallinnon muutosten yhteydessä.

1.8. Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä

Makeran tehtävien hoidossa ei vuonna 2020 ole ilmennyt väärinkäytöksiä.

2. Tuotto- ja kululaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 710 461,78		2 983 811,89	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	102 042,16		65 196,46	
Muut toiminnan tuotot	<u>55 132,87</u>	1 867 636,81	<u>745,00</u>	3 049 753,35
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 380 406,53		2 468 251,94	
Ostot tilikauden aikana	1 490 067,95		1 401 765,05	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-109 661,42		1 066 486,89	
Henkilöstökulut	2 344,99		3 226,64	
Palvelujen ostot	25 536,09		235 670,95	
Muut kulut	<u>6 121,32</u>	-1 414 408,93	<u>11 582,89</u>	-2 718 732,42
JÄÄMÄ I		453 227,88		331 020,93
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 762 312,95		1 873 839,85	
Rahoituskulut	<u>-299 655,99</u>	1 462 656,96	<u>-261 376,15</u>	1 612 463,70
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
JÄÄMÄ II		1 915 884,84		1 943 484,63
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:lta	<u>0,00</u>	0,00	<u>-578,24</u>	-578,24
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	73 136 192,46		40 852 237,69	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>1 660 905,46</u>	-74 797 097,92	<u>880 250,94</u>	-41 732 488,63
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-72 881 213,08</u>		<u>-39 789 582,24</u>

3. Tase

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TASE

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Lainasaamiset		<u>18 730 462,43</u>		<u>23 725 287,23</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		18 730 462,43		23 725 287,23
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat		<u>6 312 698,80</u>	6 312 698,80	<u>6 203 037,38</u>
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset			111 481,87	251 179,90
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset		1 324 839,33		1 624 669,23
Muut lyhytaikaiset saamiset		8 259 399,70		10 473 421,76
Ennakkomaksut			9 584 239,03	12 098 090,99
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut rahat ja pankkisaamiset		<u>376 607 931,47</u>	<u>376 607 931,47</u>	<u>274 272 981,99</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ			392 616 351,17	292 825 290,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>411 346 813,60</u>		<u>316 550 577,49</u>

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Rahaston pääoma		1 754 809 225,63		1 754 809 225,63
Edellisten tilikausien pääoman muutos		-1 439 306 820,97		-1 399 517 238,73
Talousarviosiirrot		166 800 000,00		0,00
Tilikauden tuotto-/kulujaämä		<u>-72 881 213,08</u>	<u>409 421 191,58</u>	<u>-39 789 582,24</u>
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat		1 830 694,35		1 024 639,85
Siirtovelat		18 222,72		23 532,98
Muut lyhytaikaiset velat		<u>76 704,95</u>	<u>1 925 622,02</u>	<u>0,00</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			<u>1 925 622,02</u>	<u>1 048 172,83</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>411 346 813,60</u>		<u>316 550 577,49</u>

4. Rahoituslaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2020 - 31.12.2020	1.1.2019 - 31.12.2019
	€	€
OMA TOIMINTA		
Veronluonteiset tulot		
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot	2 160 426,02	2 264 710,80
Korkotulot ja voiton tuloutukset	1 769 353,64	1 897 698,32
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	-714 972,73	-1 279 924,34
Henkilöstömenot	-2 344,99	-3 226,64
Muut menot	-6 008,39	-11 224,97
Korkomenot	-532 512,46	-588 275,05
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 673 941,09	2 279 758,12
SIIRTOTALOUS		
Siirtotalouden tulot		-578,24
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-74 720 392,97	-41 732 488,63
Muut tulonsiirrot kotimaahan	19 110,00	-8 190,00
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-74 701 282,97	-41 741 256,87
INVESTOINNIT		
Sijoitukset arvopapereihin	232 856,47	326 898,90
Annetut lainat	-132 054,06	-194 418,09
Annettujen lainojen takaisinmaksut	7 461 488,95	11 444 229,24
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	7 562 291,36	11 576 710,05
RAHOITUS		
Oman pääoman muutos	166 800 000,00	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	166 800 000,00	
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	102 334 949,48	-27 884 788,70
LIKVIDIT VARAT 1.1.	274 272 981,99	302 157 770,69
LIKVIDIT VARAT 31.12.	376 607 931,47	274 272 981,99

5. Liitetiedot

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liitetiedot on numeroitu valtiovarainministeriön määräysten mukaisesti, jotta koko valtionhallinnossa olisi samat liitteet samoissa paikoissa. Niitä ei voi muuttaa. Jos jotain liitettä ei ole, sitä ei tarvitse esittää.

Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **MENOT (milj. euroa)** erotus = sidottu - käyttösuunnitelma, jolloin suunnitelmaa pienempi toteutuma näkyy erotuksessa miinusmerkkisenä. Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **TULOT (milj. euroa)** erotus on aina ollut kertynyt - suunnitelma.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 2: Rahaston varojen käyttösuunnitelma

TULOT (milj. euroa)	Käyttö- suunnitelma v:lle 2020	Kertynyt v. 2020	Erotus (kertynyt- käyttösuunn.)	Toteutunut %
1. Lainojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	9,90	7,87	-2,03	79,5
2. Tilojen myyntihintojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	1,00	0,14	-0,86	13,6
Maanseutuelinkeinolain kauppahinnat/ L 1295/90				
Maankäyttölain kauppahinnat/ L 353/58				
Porotilalain kauppahinnat/ L 590/69				
Kolttien maajärjestely/ L 593/69				
Maatilalain kauppahinnat/ L188/77				
Luontaiselinkeinolain kauppahinnat/ L610/84				
Porotalouslain kauppahinnat/ L 161/90				
Muut tulot sekä tulot myynneistä valtion virastoille ja laitoksille ¹		1,71	1,71	
	1,00	1,85	0,85	184,7
3. Valtion takauksesta saatavat provisiot	1,10	1,24		
4. Muut tulot	0,40			
Valtion takauksesta saatavat provisiot				
Muut korot		0,01		
Vuokratulot, tulot raivaus- ja rakentamiskustannusten sekä tie- ja kuivaus- ja metsänparannuskustannusten takaisin perinnästä sekä satunnaiset tulot		0,16		
	0,40	0,16	-0,24	40,8
Tulot kohdista 1-4	12,40	11,13	-1,27	89,7
5. Vuodelta 2019 siirtyneet sitomattomat varat (*)	48,63	48,63	0,00	100,0
6. Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,03	-0,07	32,3
7. Siirto valtion talousarviosta	166,80	166,80	0,00	100,0
Yhteensä	227,93	226,59	-1,34	99,4

¹ Sisältää tilojen myynnit

Maatilatalouden kehittämisrahaston MENOT (milj. euroa)

Käyttö- suunnitelma	Sidottu	Sitomatta	Toteutunut
V:lle 2020	V:lle 2020	V:lle 2020	V:lle 2020
milj. €	milj. €	milj. €	%

MENOT

A. Sijoitusmenot

1. Maanhankinta	1,50	1,49	-0,01	99,2
2. Lainat				
2. 1. Kansallisesti rahoitettava aloitustuki	0,40		-0,40	0,0
2. 2. Porotalous-, luontaiselinkeino- ja kolttalainat (kansallisesti rahoitettava)	0,50		-0,50	0,0
Sijoitusmenot yhteensä	2,40	1,49	-0,91	62,0

B. Kulutusmenot

1. Avustukset				
1. 1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus- ja rakennetukilakien sekä kolttalain mukaiset avustukset	2,50	2,18	-0,32	87,0
1. 2. Peruskuivatusavustukset	2,50	1,64	-0,86	65,6
1. 3. Rakennetukilain (1476/2007) mukaiset avustukset(kansallisesti rahoitettava)	103,00	95,70	-7,30	92,9
Avustukset yhteensä	108,00	99,52	-8,48	92,1
2. Rahalaitoksille maksettavat hoitopalkkiot	0,40	0,20	-0,20	50,6
3. Maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeet	5,00	5,00		100,0
4. Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskeva tutkimus	0,35	0,35	0,00	99,9
5. Vakuustoiminnan menot	2,00	1,66	-0,34	83,0
6. Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	0,51	0,51		100,0
7. Kolttien asiainhoidon, kalavesien hoidon ja palvelutuen kulut	0,24	0,24		100,0
8. Muut menot	1,00	0,47	-0,53	47,0
Muut kulutusmenot yhteensä	9,50	8,43	-1,07	88,8
Kulutusmenot yhteensä	117,50	107,95	-9,55	91,9
Sijoitus- ja kulutusmenot yhteensä	119,90	109,44	-10,46	91,3
Siirtyy sitomattomina varoina vuodelle 2021	108,03	117,15	9,12	108,4

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 3: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	2 033,00	2 990,17
Palkat ja palkkiot	2 033,00	2 990,17
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	311,99	236,47
Eläkekulut	290,04	220,21
Muut henkilösivukulut	21,95	16,26
Yhteensä	2 344,99	3 226,64
Johdon palkat ja palkkiot	289,00	289,00
josta tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	0,00	0,00

Henkilöstökuluiksi on tässä katsottu johtokunnan, porotalouden ja luontaiselinkeinojen neuvottelukunnan kokouspalkkiot. Johtokunnan jäsenten palkkiot on esitetty liitteessä myös erikseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 6: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2020	2019	Muutos 2020 - 2019
Korot euromääräisistä saamisista	535 241,08	716 851,02	-181 609,94
Muut rahoitustuotot	1 227 071,87	1 156 988,83	70 083,04
Rahoitustuotot yhteensä	1 762 312,95	1 873 839,85	-111 526,90
Rahoituskulut	2020	2019	Muutos 2020 - 2019
Korot euromääräisistä veloista	7 138,31	9 528,14	-2 389,83
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	-232 856,47	-326 898,90	94 042,43
Muut rahoituskulut	525 374,15	578 746,91	-53 372,76
Rahoituskulut yhteensä	299 655,99	261 376,15	38 279,84
Netto	1 462 656,96	1 612 463,70	-149 806,74

Lainananto lainansaaajasektoreittain

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 7: Rahastosta annetut lainat

€	Lainapääoma 31.12.2020	Lisäys 2020	Vähennys 2020	Lainapääoma 31.12.2019	Pääomamuutos 2020 - 2019
Yritykset ja asuntoyhteisöt	4 952,70	493,13	8 376,17	12 835,74	-7 883,04
Yritykset	4 952,70	493,13	8 376,17	12 835,74	-7 883,04
-Julkiset yritykset	4 459,57	0,00	2 229,79	6 689,36	-2 229,79
-Yksityiset yritykset	493,13	493,13	6 146,38	6 146,38	-5 653,25
Asuntoyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	23 663 996,90	0,00	6 853 955,65	30 517 952,55	-6 853 955,65
Rahalaitokset	23 663 996,90	0,00	6 853 955,65	30 517 952,55	-6 853 955,65
Muut rahoituslaitokset	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0	0	0	0	0,00
Vakuutuslaitokset	0	0	0	0	0,00
Julkisyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Paikallishallinto	0	0	0	0	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0	0	0	0	0,00
Valtionhallinto	0	0	0	0	0,00
Kotitaloudet	2 857 611,05	141 907,22	596 565,09	3 312 268,92	-454 657,87
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	2 426 595,18	137 203,94	563 722,93	2 853 114,17	-426 518,99
-Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet*	2 426 595,18	137 203,94	563 722,93	2 853 114,17	-426 518,99
-Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Palkansaajakotitaloudet	431 015,87	4 703,28	32 842,16	459 154,75	-28 138,88
Omaisuustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Valtionkirkot	0	0	0	0	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Ulkomaat	0	0	0	0	0,00
Euroopan unioni	0	0	0	0	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0	0	0	0	0,00
Sektori tuntematon	137 049,53	134 066,78	2 592,04	5 574,79	131 474,74
Yhteensä	26 663 610,18	276 467,13	7 461 488,95	33 848 632,00	-7 185 021,82

*Lainoihin liittyvä lisäselvitys liitteessä 15 (1) Täydentäviä tietoja.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 9: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	

Vastaavien rahoituserät

Annetut euromääräiset velkakirjalainat

Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot

Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset

Euromääräiset lainasaamiset	7 424 784,77	13 583 370,78	2 377 701,09	351 294,33	2 359 839,89	7 735,56	26 104 726,42
-----------------------------	--------------	---------------	--------------	------------	--------------	----------	---------------

Muut euromääräiset sijoitukset

Muut valuuttamääräiset sijoitukset

Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset

Yhdystilisaatavat valtiolta				376 607 931,47			376 607 931,47
-----------------------------	--	--	--	----------------	--	--	----------------

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat

Yhteensä	7 424 784,77	13 583 370,78	2 377 701,09	376 959 225,80	2 359 839,89	7 735,56	402 712 657,89
-----------------	---------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	---------------------	-----------------	-----------------------

31.12.2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	

Vastattavien rahoituserät

Otetut euromääräiset lainat

Otetut valuuttamääräiset lainat

Muut pitkäaikaiset velat

Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset

Lyhytaikaiset euromääräiset lainat

Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat

Rahaston hoitoon jätetyt vieraat varat

Yhteensä

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja takausten käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Voimassa Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2020
Kotitaloudet	105 398 581,73	95 376 222,18	10 022 359,55	340 000 000,00
Maatalouden, porotalouden ja luontaiselinkeinojen investointilainat	67 892 979,02	57 596 200,84	10 296 778,18	80 000 000,00
<i>Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007), laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011)</i>				
Maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi myönnettyt valtiontakaukset	37 505 602,71	37 780 021,34	-274 418,63	260 000 000,00
<i>Laki maatiloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista (922/2016)</i>	14 814 207,27	21 276 387,12	-6 462 179,85	160 000 000,00
<i>Laki valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille (232/2019)</i>	22 691 395,44	16 503 634,22	6 187 761,22	100 000 000,00
Takaukset yhteensä	105 398 581,73	95 376 222,18	10 022 359,55	340 000 000,00

Voimassa olevat takuut ja takuiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Voimassa Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2020 ¹⁾
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	26 660 758,30	33 845 780,12	-7 185 021,82	26 660 758,30
Vastuusitoumukset luottolaitoksille	26 660 758,30	33 845 780,12	-7 185 021,82	26 660 758,30
<i>Maaseutuelinkeinolaki (1295/1990), maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annettu laki (1303/94), kolttalaki (256/1999), maaseutuelinkeinojen rahoituslaki (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000)</i>				
Takuut yhteensä	26 660 758,30	33 845 780,12	-7 185 021,82	26 660 758,30
Takaukset ja takuut yhteensä	132 059 340,03	129 222 002,30	2 837 337,73	366 660 758,30

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	132 059 340,03	100,0	1,0000
Yhteensä	132 059 340,03	100,0	

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisältö

- (1) Täydentäviä tietoja
- (2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

(1) Täydentäviä tietoja

Maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottoihin on kirjattu maan myynnit.

Ostoihin tilikauden aikana on kirjattu maa- ja vesialueiden ostot.

Rahoituskuluihin on kirjattu keskusrahallaitosten hoitopalkkiot, lainasaamisten tileistä poistot, tukisaatavien luottotappiot sekä takausluottojen hoitokorvaukset.

Vaihto-omaisuudessa valmiit tuotteet/tavarat käsittävät Makeran varoilla hankitut maa- ja vesialueet.

Pitkäaikaisiin saamisiin sisältyvät peruskuivatuslain 947/1997 mukaiset valtionlainavarat, joista alueelliset ELY-keskukset eivät vielä ole tehneet lainaluetteloita ja joita ei siten vielä ole siirretty lainasaamisiin.

Lyhytaikaisissa saamisissa

- siirtosaamiset koskevat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyviä korkoja, SAMPO-tukisaatavia sekä
- muut lyhytaikaiset saamiset pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten vuoden 2021 aikana kertyviä lyhennyksiä

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liitteessä 7: Valtiokonttorin hallinnoimissa lainoissa on tehty 2016 kaksi teknistä kirjausta peruskuivatuslainojen nostoihin. Myöntäjäraportin alku- ja loppusaldo eroaa tästä syystä edelleen 2020 Makeran kirjanpidosta 2016 tehdyn teknisen kirjauksen verran. Valtiokonttori on ilmoittanut, että Makeran kirjanpidon saldot ovat oikeat.

Rahaston tilinpäätöksen liitteessä 10: Valtiontakaukset ja - takuut sekä muut vastuut

- **Myönnetyt takaukset** koskevat elinkeinonharjoittajille maatalouden rakennetuista (1476/2007), laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011) sekä laki maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista (922/2016) sekä laki maataloille vuonna 2019 ja 2020 myönnettävistä valtiontakauksista (232/2019) nojalla myönnettäviä valtiontakauksia, joita voidaan myöntää sekä korkotukilainoille että pankkilainoille.
- **Muut monivuotiset vastuut** koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat sekä kauppahintasaamiset.

(2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

Lainat käyttötarkoituksittain eriteltyinä	Lainapääoma varainhoito- vuoden alussa 1.1.2020	Kertyneet korot (maksuperuste)	Uudet lainat	Kertyneet lyhennykset (maksuperuste)	Korot + lyhennykset Milj. €	Tileistä poistot	Pääomitetut korot	Lainapääoma varainhoito- vuoden lopussa 31.12.2020	Rästässä olevat korot ja viiv. korot	Rästässä olevat lyhennykset
	€	€	€	€	€		€	€	euroa	euroa
Maankäyttölainat:	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maatilalainat	67 537,49	1 281,52		26 207,18	0,03			41 330,31		
Maaseudun pienimuot. elinkeinotoim.lainat	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maaseutuelinkeinolainat 91-95	42 271,58	444,71		19 709,75	0,02			22 561,83		
Maaseutuelinkeinolainat 96 - Rakennepoliittikalain muk.	274 902,06	5 157,10		143 059,17	0,15			131 842,89		
Maaseutuelink.rahoit.lainat 2000	92 534,18	1 747,93		10 281,57	0,01			82 252,61		
Porotal. & luontelink. rahoit.lainat 2000	22 756 332,74	387 234,27		5 904 540,61	6,29			16 851 792,13		
	7 284 374,50	80 888,88		750 157,37	0,83			6 534 217,13		
Rahalaitosten lainat yhteensä	30 517 952,55	476 754,41	0,00	6 853 955,65	7,33	0,00	0,00	23 663 996,90	0,00	0,00
Kolttalainat 97 - (TIKE)	1 630 502,34	25 410,36	136 769,10	283 912,65	0,31	2 014,92		1 481 343,87	2 822,87	26 288,39
Peruskuiivatuslainat (TIKE)	1 020 340,51	28 659,82	139 698,03	199 122,12	0,23	3 754,29		957 162,13	179,62	935,04
Valtiorahaston lainat yhteensä	2 650 842,85	54 070,18	276 467,13	483 034,77	0,54	5 769,21	0,00	2 438 506,00	3 002,49	27 223,43
Lainat yhteensä	33 168 795,40	530 824,59	276 467,13	7 336 990,42	7,87	5 769,21	0,00	26 102 502,90	3 002,49	27 223,43
Kauppahintasaamiset	676 984,72	17 376,19		101 647,94	0,12	17 081,38		558 255,40	25 769,55	167 066,66
Kauppahintasaamiset yhteensä	676 984,72	17 376,19	0,00	101 647,94	0,12	17 081,38	0,00	558 255,40	25 769,55	167 066,66
Provisiot valtion takauksista		1 243 222,06								
Yhteensä lainat ja kauppahinnat	33 845 780,12	1 791 422,84	276 467,13	7 438 638,36	7,99	22 850,59	0,00	26 660 758,30	28 772,04	194 290,09

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

(3) Maatilatalouden kehittämisrahaston käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa 2020

Käytetyt korkoetuudet ovat laskennallisia eriä. Korkoetuus on kokonaiskoron ja asiakkaan maksaman koron välinen erotus. Valtionlainan kokonaiskorko on viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa. Lainansaajan on maksettava lainasta kyseistä korkoa viisi prosenttiyksikköä alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa.

Käytetyt korkoetuudet 2020

	Itä-Suomi	Pohjois-Suomi	ALMA-alue	Yhteensä
MEL	0,00	0,00	10 933,18	10 933,18
Porotalous/MEL	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennelaina	0,00	0,00	0,00	0,00
1996-1999 tuet	0,00	0,00	10 933,18	10 933,18
MARAlaina2000	4 484,90	0,00	44 723,74	49 208,64
Poro/Luont.2000	408,12	36 483,87	0,00	36 891,99
Kauden 2000-tuet	4 893,02	36 483,87	44 723,74	86 100,63
Yhteensä	4 893,02	36 483,87	55 656,92	97 033,81

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 18. helmikuuta 2021.

Johtokunta

Puheenjohtaja Minna-Mari Kaila

Varapuheenjohtaja Sari Forsman-Hugg

Jyri Inha Sanna Koivumäki Marjatta Koskinen

Juha Lappalainen Jonas Laxåback Esko Leinonen

Mika Saari

Tilintarkastajien merkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . . 2021

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Hanna Keskinen
JHT, KHT

Ari Lehto
JHT, KHT

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 40 pages before this page

Dokumentet inneholder 40 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 40 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 40 sider før denne side

Detta dokument innehåller 40 sidor före denna sida

MINNA-MARI KYLLIKKI KAILA

1d279e2e-9e21-40ea-b24e-33191228af33 - 2021-02-18 15:33:21 UTC +02:00
BankID / MobileID - 0632e44a-8689-4fbc-99fc-8d31de653c69 - FI

SANNA KAISA KOIVUMÄKI

08816123-45b4-4989-a510-9e47b6445ec8 - 2021-02-18 15:37:14 UTC +02:00
BankID / MobileID - 069405ff-5431-4d08-860b-b25668b00e07 - FI

HELENA MARJATTA KOSKINEN

920b953c-11a2-4910-8b0d-36870544c336 - 2021-02-18 15:43:38 UTC +02:00
BankID / MobileID - 102b184a-42d2-4fba-aa47-25ae23637b9e - FI

Jonas Oias Anders Lavåback

afdbcb8a-d1e4-4293-e46a-0ca0b628cb0f - 2021-02-18 15:59:26 UTC +02:00
BankID / MobileID - 65128771-0a35-40f8-956b-518a6d44a6 - FI

ESKO KALEVA LEINONEN

e9e0f06f-eeaa-439e-990a-307a08a7938 - 2021-02-18 16:25:00 UTC +02:00
BankID / MobileID - 7a79c7a2-8549-474b-956b-518a6d44a6 - FI

JUHA LAPPALAINEN

95910ede-39f1-468f-ab67-171c28236259 - 2021-02-18 16:58:29 UTC +02:00
BankID / MobileID - 453427a-e4e5-4733-9d31-62067533305 - FI

Sari Marjatta Forsman-Hugg

416d4e51-5491-41e5-8314-1a46f761debc - 2021-02-18 17:10:20 UTC +02:00
BankID / MobileID - 4ae0c2bb-e89c-418a-8284-2e9cb02a8cb6 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/08692342a05a46a187a7d00675385837c>

VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 41 pages before this page

Dokumentet inneholder 41 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 41 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 41 sider før denne side

Detta dokument innehåller 41 sidor före denna sida

JYRI ARVI VÄINÄMÖ INHA

770b25a-43d1-4152-97ec-a72e4e85c747 - 2021-02-19 09:46:37 UTC +02:00

BankID / MobileID - 9656d024-27c7-40d7-8593-c2ecc8146881 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 42 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 42 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 42 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 42 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 42 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende